

Sirkka-Liisa Kivelä
professori
Senioriasianliiton puheenjohtaja

Seniorityön palkinto vuonna 2010

Suomen Senioriasianliitto ry on saanut diplomi-insinööri Marja-Terttu Tanttiselta lahjoituksen, jonka turvin Senioriasianliitto vuosittain palkitsee iäkkäiden hyväksi toimineen henkilön tai ryhmän. Tämä palkinto luovutetaan liitolle lähetettyjen ehdotusten perusteella, ja sen arvo on 2500 euroa.

Senioriasianliitto sai loppuvuoden 2009 aikana 15 ehdotusta. Niiden perusteella liiton hallitus päätti jakaa Seniorityön palkinnon vuonna 2010 kahden henkilön kesken myöntämällä sen Yleisradion ajankohtaisen kakkosen toimittaja Tiina Merikannolle ja opettaja Kalevi Suojaselle.

Hallituksen perustelut ovat seuraavat:

Toimittaja Tiina Merikanto on yli kymmenen vuoden ajan tehnyt lukuisia iäkkäiden asemaa käsitteleviä television asiaohjelmia. Niissä hän on monipuolisesti, rehellisesti, rauhallisesti ja luotettavasti tuonut esille iäkkäiden arkipäiviin kuuluvia ongelmia ja vanhuspalveluiden puutteita. Hän ei kuitenkaan ole esittänyt pelkästään elämän nurjia puolia. Tiina Merikannon ohjelmissa on tuotu esille myös myönteistä kehittämistä, kuten senioriopiskelua, liikuntaa ja ihmisarvoisia pitkäaikaispalveluita. Tiina Merikannon ohjelmat iäkkäiden syrjinnästä osoittavat hänen sydämensä olevan unohdettujen ja mitätöityjen vanhusten puolella.

Televisio ajankohtaisen kakkosen tämän vuoden alussa esittämä toimittaja Tiina Merikannon, opettaja Kalevi Suojasen ja hänen vaimonsa Maire Suojasen kymmenen vuoden yhteistyön tuloksena tehty dokumentti Alzheimerin tautia sairastavan Maire Suojasen ja hänen omaishoitajansa eli aviomiehensä yhteisestä taipaleesta kuuluu maassamme harvinaisiin dementiaa sairastavien ihmisarvoa korostaviin ja passiiviseen sekä aktiiviseen eutanasiaan kiihkottomasti ja asiallisesti kantaa ottaviin televisio-ohjelmiin.

Usein kuulemamme sanonnat siitä, että dementiaa sairastavien elämällä ei ole mitään merkitystä kuvastavat sanojien arvoperustan rakentuvan työn, tuottamisen ja rahan korostamiseen. Ihmiset ovat vain tuotannon välineitä. Samantyyppinen virheellinen arvoperusta leimaa jopa vanhusten hoitoa, minkä karkeimpiin muotoihin kuuluu dementiaa sairastavien liikunnan ja käyttäytymisen

rajoittaminen psyykenlääkkeillä eli kemiallinen sitominen ja siitä seuraavat muistin heikkeneminen, jäykkyys ja liikuntakyvyn menettäminen.

Tiina Merikannon ja Kalevi ja Maire Suojasen dokumentti ei rakennu tälle arvoperustalle. Kalevi Suojasen rauhallisesti esittämät lauseet vaimostaan ja hänen hoidostaan kertovat hänen kunnioittavan ihmistä, jopa dementoitunutta, ihmisenä ilman tuottavuuden, osaamisen tai pätevyyden vaatimuksia. Se on vahva puheenvuoro korkeatasoisen etiikan puolesta. Kalevi Suojanen ei puhu ulkoa opittua fraseologiaa. Hänen esiintymisensä ja lauseensa tuovat esille myös sen, että hän on sisäistänyt kyseisen arvon ja pitää siitä kiinni.

Toinen katsojiin voimakkaasti vaikuttava piirre Kalevi Suojasen puheessa on hänen pohdittu ja kypsä kannanottonsa passiivisesta ja aktiivisesta eutanasiasta. Hän on pohtinut elämän ja kuoleman kysymykset ja tuo kiihköttömästi ja asiallisesti esille eutanasian kaikkia muotoja vastustavan kannanottonsa.

Kalevi Suojanen puhuu myös terveydenhuollon autoritaarisuuteen viittaavasta toimintamallista. Hän kertoo joutuneensa useita kertoja keskustelemaan terveydenhuollon työntekijöiden ehdottamasta vaimonsa hoidon lopettamisesta. Tässäkään hän ei syyllistä ketään, vaan asiallisesti puolustaa omaa kannanottoaan hoidon jatkamisesta.

Mainittua ohjelmaa tehdessään Tiina Merikanto ja Kalevi Suojanen ovat tarttuneet vaikeisiin ja vaiettuihin asioihin, joita he pystyvät käsittelemään syvällisesti pohditulla ja neutraalilla tavalla. Ihmisarvon, eettisyyden ja vastuullisuuden puolestapuhujina he ovat ansainneet Senioriasianliiton luovuttaman ensimmäisen Seniorityön palkinnon. Tämä palkinto kuuluu myös Maire Suojaselle, joka ei enää ole joukossamme. Hän on yhdessä aviomiehensä Kalevi Suojasen kanssa avannut elämänsä ohjeeksi meille muille suomalaisille.